

Tilastotiedotus Statistisk rapport

Tilastoarkisto
Statistikarkivet

ISSN 0355-2349

Tilastokeskus
Statistikcentralen
Central Statistical Office of Finland

1987

Tiedustelut - Förfrågningar

Päiväys - Datum

Sarja ja nro - Serie och nr

Raija Sailas
Marjatta Laiho
(90) 58001

17.7.1987

TU 1987:3

KULUTUS
KONSUMTION

KOTITALOUKSIEN KULUTUSMENOT 1985

HUSHÄLLENS KONSUMTIONENSUTGIFTER 1985

KOTITALOUDET KULUTTIVAT VUONNA 1985 - HUSHÄLLEN KONSUMERADE ÅR 1985	mk/v mk/år	%
elintarvikkeisiin - livsmedel	15 078	19,5
juomiin ja tupakkaan - drycker och tobak	2 437	3,1
vaatteisiin ja jalkineisiin - beklädnad och skodon	5 059	6,5
asumiseen (sisältää myös lämmön ja valon) - boende (inkl. värme och lyse)	15 950	20,6
kotitalouskalusteisiin ja -tarvikkeisiin - hushållsinventarier	5 274	6,8
terveydenhoitoon - hälsovård	2 443	3,2
liikenteeseen - samfärdsel	13 430	17,4
virkestykseen, harrastuksiin ja opiskeluun - rekreation, intressen och studier	6 769	8,7
muihin menoihin - övriga utgifter	10 941	14,1
MENOIHIN YHTEENSÄ - UTGIFTERNA SAMMANLAGT	77 381	100

Elintarvikkeet, asuminen ja liikenne muodostivat 57,5 prosenttia kotitalouksien menoista. Elintarvikkeisiin ei laskettu työpaikkaruokailua eikä muita kodin ulkopuolella syötyjä aterioita, jotka sisältyvät ryhmään "muut menot". Näiden aterioiden yhteen laskettu arvo oli 2 811 markkaa kotitaloutta kohti. Yhdessä elintarvikkeiden kanssa ne muodostivat 23,1 prosenttia kotitalouden menoista eli 17 889 markkaa. Työpaikkaruokailun arvo oli runsaat puolet kodin ulkopuolisesta ruokailusta.

Tiedot ovat vuoden 1985 kotitaloustiedustelun lopullisia tietoja.

Kotitaloustiedustelu on tutkimus, jolla selvitetään, miten erilaiset kotitaloudet käyttävät rahaa tavaroiden ja palveluiden hankintaan.

Edellinen vastaava selvitys tehtiin vuonna 1981.

Av hushållens utgifter gick 57,5 % till livsmedel, boende och samfärdsel. I livsmedlen räknades inte måltider på arbetsplatsen eller andra måltider utanför hemmet, utan dessa ingår i gruppen "övriga utgifter". Det sammanräknade värdet av dessa måltider var 2 811 mark per hushåll. Livsmedlen medräknade stod de för 23,1 procent av hushållens utgifter, dvs. 17 889 mark. Måltiderna på arbetsplatsen utgjorde hälften av värdet av alla måltider utanför hemmet.

Dessa uppgifter är tagna ur hushållsbudgetundersökningens slutliga resultat.

I hushållsbudgetundersökningen utreds hur olika hushåll använder pengar vid anskaffning av varor och tjänster.

Den föregående undersökningen gjordes år 1981.

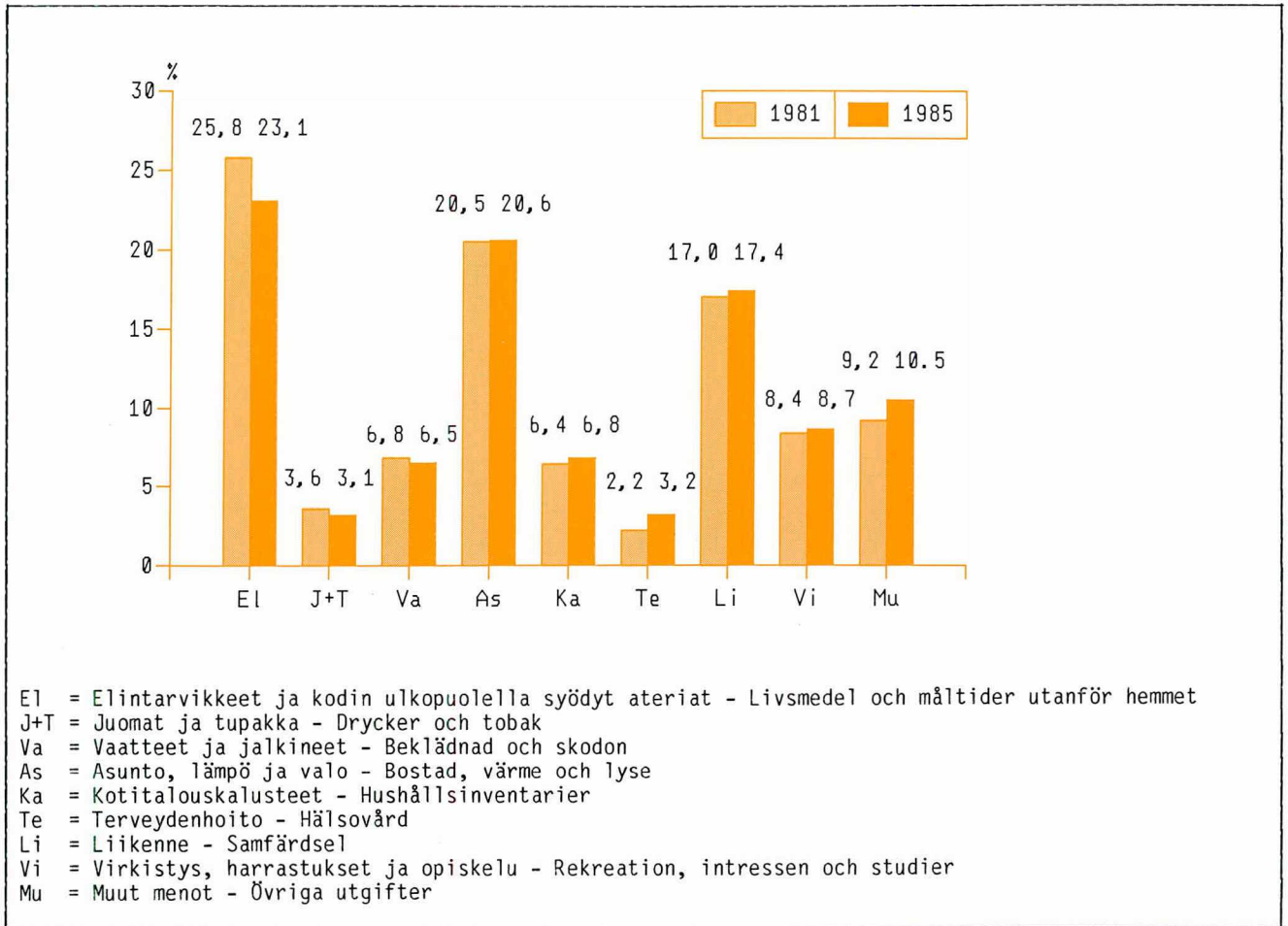
RAVINNON OSUUS KULUTUKSESTA SUPISTUNUT, TERVEYDENHOIDON KASVANUT

Ravinto-, vaate-, juoma- ja tupakkamenojen osuudet ovat supistuneet verrattuna vuoteen 1981. Kaikkien muiden menoryhmien osuudet ovat hieman nousseet. Menojen keskimääräinen nousu oli 43,3 prosenttia. Kuluttajahintaindeksi nousi vastaavana aikana 34,6 prosenttia.

LIVSMEDLENS ANDEL AV KONSUMTIONEN HAR MINSKAT, HÄLSOVÄRDENS ÖKAT

Utgifterna för mat, kläder, drycker och tobak har sjunkit från år 1981. De andra utgiftsgruppernas andelar har vuxit något. Utgifterna steg med i genomsnitt 43,3 procent. Konsumentprisindex steg med 34,6 procent under samma tid.

KULUTUKSEN RAKENTEEN MUUTOS 1981-85 - FÖRÄNDRING I KONSUMTIONSSTRUKTUREN 1981-85

Terveystenhoitomenot ovat kaksinkertaistuneet vuodesta 1981. Ryhmä "muut menot" on noin 60 prosenttia suurempi kuin tuolloin. Muiden menoryhmien kasvu on ollut hitaampaa. Terveystenhoitomenoja nosti lähinnä sairaalamaksujen ja yksityisille hammaslääkäreille maksettujen palkkioiden kasvu. Ryhmän "muut menot" kasvu taas aiheutui siitä, että erityisesti ryhmään sisältyvien valmismatkojen osuus nousi.

Pienten kotitalouksien suhteellinen osuus on edelleenkin kasvanut. Yhden ja kahden henkilön talouksien osuus oli 60,7 prosenttia vuonna 1985. Laskentamenetelmää on myös korjattu siten, että pienet kotitaloudet saavat nyt oikeamman painon verrattuna vuoden 1981 tutkimukseen, jossa suurten kotitalouksien osuus oli korostunut.

Utgifterna för hälsövård har fördubblats sedan år 1981. Gruppen "övriga utgifter" är omkring 60 procent större idag. I de andra utgiftsgrupperna har stegringen varit långsammare. Uppgången i hälsövårdutgifter berodde närmast på att andelen sjukhusavgifter och arvoden till privata tandläkare vuxit. Ökningen i gruppen "övriga utgifter" berodde i sin tur på att i synnerhet paketresornas andel blivit större.

Andelen små hushåll har fortsatt att öka. Andelen en- och tvåpersonershushåll var 60,7 procent år 1985. Beräkningsmetoden har också justerats så, att en riktigare betoning nu lagts vid små hushåll i motsats till undersökningen år 1981, i vilken andelen större hushåll kom att framhävas.

KOTITALOUDET ENTISTÄ PIENEMPIÄ

Kotitaloudet ovat jatkuvasti pienentyneet. Vuonna 1985 kotitaloudessa oli keskimäärin 2,4 henkilöä. Vuoden 1966 kotitaloustiedustelun mukaan kotitalouteen kuului yksi henkilö enemmän. Kaikkiaan kotitalouksia oli runsaat kaksi miljoonaa vuonna 1985.

Kotitalouden koko ja jäsenten ikä sekä se elämän vaihe, jossa kotitalous on, vaikuttavat huomattavasti siihen, miten menot jakaantuvat eri pääryhmiin.

HUSHÄLLEN MINDRE ÄN FÖRUT

Hushällden har fortsättningsvis blivit mindre. År 1985 fanns det i genomsnitt 2,4 personer i ett hushåll. Enligt hushållsbudgetundersökningen år 1966 fanns det en person mer i ett genomsnittshushåll. Antalet hushåll var sammanlagt drygt två miljoner år 1985.

Hushållets storlek, medlemmarnas ålder och hushållets livsfas har en betydande inverkan på utgifternas fördelning i olika grupper.

MENOT KOTITALOUSTYYPIN MUKAAN - UTGIFTER EFTER HUSHÄLLSTYP

Menoryhmä Utgiftsgrupp	Kaikki kotitaloudet Alla hushåll		Yksinäinen henkilö ¹⁾ Enskild person ¹⁾		Lapseton pari Barnlöst par		Vanhus- talous ²⁾ Åldrings- hushåll ²⁾		Yksin- huoltaja- talous Ensamför- sörjar- hushåll		Kahden huoltajan lapsiperhe Barnfamilj med två försörjare		Muut Övriga	
	mk	%	mk	%	mk	%	mk	%	mk	%	mk	%	mk	%
Menoryhmät yhteensä Utgifterna sammanlagt	77 381	100	46 865	100	82 321	100	38 421	100	73 192	100	111 535	100	103 822	100
Elintarvikkeet Livsmedel	15 078	19,5	7 036	15,0	14 798	18,0	9 994	26,0	13 980	19,1	21 555	19,3	22 361	21,5
Kodin ulkopuolella syödyt ateriat Måltider utanför hemmet	2 811	3,6	2 882	6,1	3 087	3,7	424	1,1	2 640	3,6	3 825	3,4	3 286	3,2
Juomat - Drycker	1 465	1,9	1 025	2,2	1 684	2,0	424	1,1	979	1,3	2 128	1,9	2 004	1,9
Tupakka - Tobak	972	1,3	793	1,7	1 070	1,3	227	0,6	870	1,2	1 222	1,1	1 525	1,5
Vaatteet ja jalkineet Beklädnad och skodon	5 059	6,5	2 961	6,3	4 971	6,0	1 970	5,1	6 099	8,3	8 100	7,3	6 338	6,1
Asunto, lämpö ja valo Bostad, värme och lyse	15 950	20,6	10 114	21,6	16 544	20,1	11 874	30,9	15 958	21,8	21 175	19,0	19 822	19,1
Kotitalouskalusteet Hushållsinventarier	5 274	6,8	2 946	6,3	6 837	8,3	2 307	6,0	5 428	7,4	7 955	7,1	5 886	5,7
Terveydenhoito Hälsövård	2 443	3,2	1 294	2,8	2 821	3,4	2 595	6,8	1 770	2,4	2 817	2,5	3 157	3,0
Liikenne - Samfärdse Rekreation och studier	13 430	17,4	7 843	16,7	15 752	19,1	3 451	9,0	9 474	12,9	19 521	17,5	20 710	19,9
Virkistys ja opiskelu Muut menot Övriga utgifter	6 769	8,7	4 146	8,8	5 856	7,1	2 443	6,4	8 267	11,3	11 449	10,3	8 178	7,9
Kotitalouden keski- määräinen henkilö luku Antal personer per hushåll	2,4		1,0		2,0		1,3		2,4		3,8		3,5	

1) Alle 65-vuotiaat - Personer under 65 år
2) Kotitaloudet, joiden kaikki jäsenet ovat 65 vuotta täyttäneitä - Hushåll, i vilka alla medlemmar fyllt 65 år

Suurimmat kotitaloutta kohti lasketut menot olivat kahden huoltajan lapsiperheillä ja henkeä kohti lasketut yhden henkilön talouksilla.

Kulutuksen rakenne vaihtelee kotitaloustyyppin mukaan. Vanhustalouksilla ruoan ja asumisen osuus oli 58 prosenttia. Ruokaan heiltä kului 27 prosenttia ja 31 prosenttia asumiseen. Myös terveydenhoidon osuus heillä oli huomattavasti suurempi kuin muilla väestöryhmillä, liikenteen osuus taas pienempi. Yksinäiset käyttivät menoistaan muita suuremman osan kodin ulkopuolisiin aterioihin. Lapsettomilla pareilla liikenne vei lähes viidenneksen menoista. Virkistykseen, harrastuksiin ja opiskeluun käyttivät menoistaan eniten yksinhuoltajat (11 prosenttia) ja kahden huoltajan lapsiperheet (10 prosenttia). Tähän ryhmään sisältyy myös lasten päivähoido.

Barnfamiljer med två försörjare hade de största utgifterna per hushåll räknat, och enpersonshushållen per person räknat.

Konsumtionsstrukturen varierar efter hushållstyp. I åldringshushållen var matens och boendets andel 58 procent. Till mat gick 27 procent och till boende 31 procent. Här var hälsovårdens andel också betydligt högre, samfärdselns däremot mindre än i andra befolkningsgrupper. Ensamstående använde en större del av sina utgifter än andra till måltider utanför hemmet. För par utan barn tog samfärdseln en femtedel av utgifterna. Rekreation, intressen och studier tog mest av utgifterna för ensamförsörjande (11 procent) och barnfamiljer med två försörjare (10 procent). I denna grupp ingår också barndagvård.

ARKISTO

A 2

PERUSTIEDOT SAATIIN 8 200:LTA KOTITALOUDELTA

Tutkimukseen tarvittavat tiedot kerättiin 8 200:lta kotitaloudelta eri puolilta Suomea. Nämä tilastollisesti sattumanvaraisesti poimitut kotitaloudet pitivät kirjaa menoistaan kahden viikon ajan. Lisäksi heitä haastateltiin tilinpidon alkaessa ja vuoden 1986 alussa. Haastatteluilla kerättiin tietoa mm. kotitalouksien rakenteesta, toimeentulosta ja asumisesta.

Saatu aineisto käsiteltiin luottamuksellisesti Tilastokeskuksessa. Tulokset julkaistaan tilastollisina julkaisuina, joista tämä on ensimmäinen lopullisia tietoja sisältävä. Tämä tiedote lähetetään myös kaikille tutkimukseen osallistuneille kotitalouksille.

KAIKKI TIETO EI MAHDU JULKAISUIHIN

Kotitaloustiedusteluilla kerätään runsaasti perustietoja, jotka muokataan tilastoiksi. Kulutusmenojen ja -määrien lisäksi kerätään tietoja kotitalouksien koulutus-, terveydenhuolto- ja muiden ns. yhteiskunnallisten palvelujen käytöstä sekä käytettävissä olevista tuloista. Pelkästään tavaroita ja palveluja, joista menotiedot kerätään, on yli 600. Siksi onkin mahdotonta tehdä tilastojulkaisuja, joissa kaikki tietotarpeet on otettu huomioon. Lisätietoja kotitaloustiedustelun tuloksista, julkaisuutuotannosta ja tutkimusmenetelmästä on saatavissa Tilastokeskuksesta.

Vuoden 1985 kotitaloustiedustelusta ilmestyvät myöhemmin seuraavat julkaisut:

Elintarvikkeiden kulutusmäärät
Kotitalouksien kulutusmenot
Mihin rahamme kuluvat (taskutilasto)
Kotitalouksien käyttämät hyvinvointipalvelut
Kotitalouksien kulutusmenot ja hyvinvointipalvelut eri elinvaiheissa
Laatuselvitys

PRIMÄRUPPGIFTER ERHÖLLS AV 8 200 HUSHÅLL

De uppgifter som behövdes för undersökningen insamlades av 8 200 hushåll i olika delar av landet. Dessa slumpmässigt uttagna hushåll bokförde sina utgifter under två veckors tid. Dessutom intervjuades de då bokföringen inleddes och i början av år 1986. Med intervjuerna insamlades uppgifter bl.a. om hushållens struktur, utkomst och boende.

Det material som erhöles bearbetades konfidentiellt vid Statistikcentralen. Uppgifterna publiceras i statistiska publikationer av vilka denna är den första som innehåller slutliga uppgifter från undersökningen. Denna rapport skickas även till alla hushåll, som deltagit i undersökningen.

ALLA UPPGIFTER RYMS INTE I PUBLIKATIONERNA

I hushållsbudgetundersökningen insamlas en stor mängd primäruppgifter, som bearbetas till statistik. Utöver uppgifterna om konsumtionsutgifter och -mängder insamlas data om hushållens utnyttjande av utbildning, hälsovård och andra sk. samhällsliga tjänster samt om de disponibla inkomsterna. Enbart de varor och tjänster som utgiftsuppgifter insamlas över uppgår till mer än 600. Därför är det givetvis omöjligt att sammanställa statistiska publikationer som skulle tillgodose alla uppgiftsbehov. Ytterligare upplysningar om resultatet, publikationerna och undersökningsmetoden fås från Statistikcentralen.

På basen av hushållsbudgetundersökningen år 1985 utkommer senare publikationerna:

Livsmedelskonsumtion
Hushållens konsumtionsutgifter
Hur vi använder våra pengar (statistik i fickformat)
Välfärdstjänster som hushållet använt
Hushållens konsumtionsutgifter och välfärdstjänster i olika livsfaser
Kvalitetsutredning